

Indicators and Components Affecting the Financial Corruption in Sport Industry (Exploration and validation with mixed Approach)

Maghoud Najafi Kolori¹, Mohammad Hami², Vahid Shojaei³, Mohsen Bagherian Farah abadi³

1. Department of Sport Management, Islamic Azad University, Sari Branch, Iran. E-mail: masoud_najafi_kolori@yahoo.com
2. Corresponding Author, Department of Sport Management, Islamic Azad University, Sari Branch, Iran. E-mail: Mohammad.hami@yahoo.com
3. Department of Sport Management, Islamic Azad University, Sari Branch, Iran. E-mail: shojaei.vahid@yahoo.com
4. Department of Sport Management, Islamic Azad University, oloum tahghighat Branch. Tehran, Iran. E-mail: mohsenbaqerian@gmail.com

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received:
5 June 2021
Received in revised form:
25 August 2021
Accepted:
28 August 2021
Published online:
22 December 2023

Keywords:

*Sport industry,
Financial corruption,
Validation,
Sport nature,
Rent and brokerage.*

ABSTRACT

Introduction: The aim of this study was to identify the indicators and components affecting financial corruption in Iranian sports industry.

Methods: The present study was mixed, field exploration, phenomenological and survey strategy in terms of approach, and was applicable in terms of purpose. The data collection method was in-depth and semi-structured interviews (qualitative part) and questionnaire was used in the quantitative part. The statistical population of the study was comprised of experts and managers in the field of sports management and judicial sciences and professors in the field of judicial sciences and sports management, 15 of whom were considered as the sample of the research in a targeted manner. After interviewing the research experts, data analysis was performed using open and axial coding by MaxQda software version 2018. Then, performing the exploratory factor analysis process, the research model was performed and the model fit was calculated by calculating the SRMR equal to 0.076.

Results: Factors of financial motivation (0.396), planning (0.202), extra-organizational (0.235), decision-making (0.274), intra-organizational (0.354), government and governance (0.229), rent, brokerage and lobbying (0.323), media (0.242), structure (0.327), mismanagement (0.290), transparency of laws (0.202), weakness of laws (0.402), managerial factor (0.223), politicians' performance (0.377), motivational factors (0.409), legal factors (0.313), corruption (0.268), the nature of sport (0.355), resource management (0.272), political interests (0.396), monitoring of laws (0.272) were discovered and validated as indicators and components affecting corruption in the Iranian sports industry.

Conclusion: It is necessary to remove the foundations of the spread of financial corruption in the country's sports industry by preventing the mentioned cases.

Cite this article: Najafi kolori, M., Hami, M., Shojaei, V., & Bagherian farah abadi, M. (2023). Indicators and components affecting the financial corruption in sport industry (Exploration and validation with mixed approach) *Sport Management Journal*, 15(4),PP.

[DOI:http://doi.org/10.22059/JSM.2021.323899.2722](https://doi.org/10.22059/JSM.2021.323899.2722)

Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under CC BY-NC 4.0
| web site: <https://jsm.ut.ac.ir/> | Email: jsm@ut.ac.ir.

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran Press.

Extended Abstract

Introduction

The present research aimed to help the regulatory bodies by identifying the factors affecting financial corruption in the sports industry, so that by using the results of this research, while fulfilling the ideal task, it helps to improve the country's sports environment and it brought the general satisfaction of sports fans and organizational health in the relevant organizations.

Methods

The present study was mixed, field exploration, phenomenological and survey strategy in terms of approach, and was applicable in terms of purpose. The data collection method was in-depth and semi-structured interviews (qualitative part) and questionnaire was used in the quantitative part. The statistical population of the study was comprised of experts and managers in the field of sports management and judicial sciences and professors in the field of judicial sciences and sports management, 15 of whom were considered as the sample of the research in a targeted manner. After

interviewing the research experts, data analysis was performed using open and axial coding by MaxQda software version 2018. Then, performing the exploratory factor analysis process, the research model was performed and the model fit was calculated by calculating the SRMR equal to 0.076.

Results

Factors of financial motivation (0.396), planning (0.202), extra-organizational (0.235), decision-making (0.274), intra-organizational (0.354), government and governance (0.229), rent, brokerage and lobbying (0.323), media (0.242), structure (0.327), mismanagement (0.290), transparency of laws (0.202), weakness of laws (0.402), managerial factor (0.223), politicians' performance (0.377), motivational factors (0.409), legal factors (0.313), corruption (0.268), the nature of sport (0.355), resource management (0.272), political interests (0.396), monitoring of laws (0.272) were discovered and validated as indicators and components affecting corruption in the Iranian sports industry.

Table 1. Coefficients of the reliability tests of the research measurement model

	Cronbach's Alpha	rho_A	Composite Reliability	Average Variance Extracted
Financial incentive	0.815	0.816	0.878	0.643
planning	0.721	0.629	0.840	0.724
External organization	0.702	0.712	0.816	0.527
Decision making	0.707	0.709	0.836	0.630
Internal organization	0.827	0.831	0.874	0.538
Government and sovereignty	0.704	0.707	0.816	0.526
Rent, brokerage and lobbying	0.810	0.812	0.864	0.514
Media	0.702	0.722	0.817	0.529
Structure	0.869	0.878	0.894	0.539
Mismanagement	0.740	0.760	0.837	0.564
Transparency of rules	0.741	0.864	0.807	0.583
Weakness of the rules	0.851	0.855	0.890	0.576
Managerial agent	0.852	0.870	0.878	0.310
The performance of politicians	0.804	0.806	0.872	0.630
Motivational factors	0.891	0.892	0.912	0.535
Legal agents	0.880	0.895	0.902	0.507
financial corruption	0.967	0.970	0.969	0.505
The nature of sports	0.790	0.791	0.864	0.614
resource management	0.753	0.763	0.835	0.505
Political interests	0.834	0.837	0.883	0.602
Monitoring the rules	0.702	0.705	0.834	0.627

Conclusion

It is necessary to reduce the involvement of politicians in the country's sports, to implement Article 44 of the Constitution regarding the transfer of state clubs to the private sector, to improve the system of elections for the president of federations based on international laws, and to have no government appointments in these organizations and finally, the improvement and promotion of organizational structure in sports organizations and organizations related and effective with the country's sports, and finally, sufficient monitoring of the financial issues of sports organizations, the platforms for the spread of financial corruption in the country's sports industry should be dismantled.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

The authors undertake that they have followed the ethical guidelines.

Funding:

No Funding are declared by the authors.

Authors' contribution:

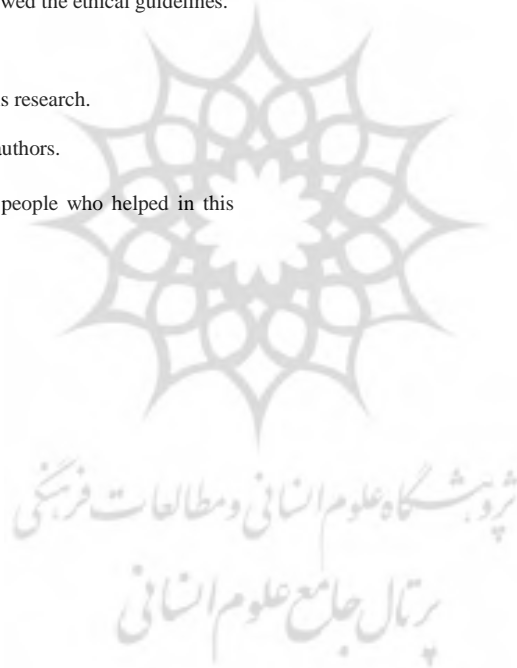
All authors have contributed equally to this research.

Conflict of interest:

No Conflict of interest is declared by the authors.

Acknowledgments:

The authors would like to thank all the people who helped in this research.

شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران

مقصود نجفی کلوری^۱، محمد حامی^۲، وحید شجاعی^۳، محسن باقریان فرح‌آبادی^۴

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ایران. رایانامه: masoud_najafi_kolori@yahoo.com
۲. نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ایران. رایانامه: mohammad.hami@yahoo.com
۳. گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ایران. رایانامه: shojaei.vahid@yahoo.com
۴. گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران. رایانامه: mohsenbaqerian@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	مقدمه: هدف تحقیق حاضر شناسایی شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران بود.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۵	روش پژوهش: تحقیق حاضر از لحاظ رویکرد، آمیخته، ماهیت، اکتشافی- میدانی، استراتژی پدیدارشناسانه و پیمایشی و به لحاظ هدف کاربردی بود. شیوه جمع‌آوری داده‌ها به صورت مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختاریافته (بخش کیفی) و در بخش کمی پرسشنامه بود. جامعه آماری تحقیق خبرگان و مدیران حوزه مدیریت ورزشی و علوم قضایی بودند که ۱۵ نفر از آنان به عنوان نمونه تحقیق در نظر گرفته شدند. داده‌ها با استفاده از کدگذاری باز و محوری و توسط نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۲۰۱۸ تحلیل شد. پس از اجرای مدل تحقیق در نرم‌افزار، برازش مدل با محاسبه SRMR برابر با ۰/۰۷۶ محاسبه شد.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۰۶/۰۳	یافته‌ها: عوامل انگیزه مالی (۰/۳۹۶)، برنامه‌ریزی (۰/۲۰۲)، برون‌سازمانی (۰/۲۳۵) تصمیم‌گیری (۰/۲۷۴)، درون‌سازمانی (۰/۳۵۴)، دولت و حاکمیت (۰/۲۲۹)، رانت، دلالتی و لابی‌گری (۰/۳۲۳)، رسانه (۰/۲۴۲)، ساختار (۰/۳۲۷)، سوء مدیریت (۰/۲۹۰)، شفافیت قوانین (۰/۲۰۲)، ضعف قوانین (۰/۴۰۲)، عامل مدیریتی (۰/۲۲۳)، عملکرد سیاسیون (۰/۳۷۷)، عوامل انگیزشی (۰/۴۰۹)، عوامل حقوقی (۰/۳۱۳)، فساد مالی (۰/۲۶۸)، ماهیت ورزش (۰/۳۵۵)، مدیریت منابع (۰/۲۷۲)، منافع سیاسی (۰/۳۹۶) و نظارت بر قوانین (۰/۲۷۲) به عنوان شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران کشف و روایی‌سنجی شد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۰۶	نتیجه‌گیری: ضروری است با جلوگیری از موارد ذکر شده بسترهای گسترش فساد مالی در صنعت ورزش کشور برچیده شود.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۰۱	
کلیدواژه‌ها: صنعت ورزش، فساد مالی، روایی‌سنجی، ماهیت ورزش، رانت و دلالتی.	

استناد: نجفی کلوری، مقصود؛ حامی، محمد؛ شجاعی، وحید؛ باقریان فرح‌آبادی، محسن (۱۴۰۲). شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران. نشریه مدیریت ورزشی، (۴) ۱۵، صص.

DOI:<http://doi.org/10.22059/JSM.2021.323899.2722>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کرییتیو کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است. آدرس نشریه: <https://jsm.ut.ac.ir/> | ایمیل: jsm@ut.ac.ir

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران. © نویسندگان.

مقدمه

از زمان ظهور ورزش، تقلب همیشه وجود داشته است، به‌ویژه وقتی منافع مالی درگیر می‌شود؛ از طریق شرطبندی و موارد دیگر. با جهانی شدن و فناوری‌های جدید، کلاهبرداری در ورزش و مبارزه با آن نیز جهانی شده است، زیرا سازمان‌های انتظامی و مقامات متوجه شده‌اند که مانند بیشتر اشکال جرم و جنایت، کلاهبرداری‌های ورزشی مرزها را نمی‌شناسد، به‌خصوص از زمان ورود اینترنت و هجوم پول به ورزش‌های جهانی (کامپوس؛ ۲۰۱۹). در حال حاضر ورزش و تفریحات سالم در کشورهای توسعه‌یافته به‌عنوان یک صنعت مهم و عوامل اثرگذار در رشد اقتصاد ملی مورد توجه است و از درآمدزاترین صنایع در سده ۲۱ به‌شمار می‌رود (الهی و همکاران، ۲۰۰۹). در طول تاریخ اجتماعی بشر، فساد همواره به اشکال و انواع مختلف وجود داشته است. این پدیده شوم امروزه به معضل بزرگی برای دولت‌ها تبدیل شده و حتی گستره جهانی به خود گرفته است. در جوامع گوناگون، بر حسب نگرش‌ها و برداشت‌ها، تعاریف متفاوتی از فساد گفته شده است.

در فساد یا چیزی نقض می‌شود یا می‌شکند که رفتار اخلاقی یا شیوه قانونی یا اغلب مقررات اداری می‌تواند باشد. بانک جهانی و همچنین سازمان شفافیت بین‌الملل، سوءاستفاده از اختیارات دولتی جهت پیشبرد منافع شخصی را فساد تعریف کرده است (حسن‌پور و رضوی، ۲۰۱۸). امروزه مسئله مبارزه با فساد آخواست جدی و عمومی مردم است و در این زمینه تمامی قوای کشور به‌خصوص قوه قضاییه باید سازوکارهایی را برای پیشگیری و مبارزه با آن در نظر بگیرند تا علاوه بر سلامت دستگاه قضایی رشد و پویایی جامعه نیز در پی داشته باشد (میسون^۳ و همکاران، ۲۰۰۶). فساد مالی^۴ می‌تواند فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و اقتصادی را از شکل مولد آن به‌سوی راننده‌ها و فعالیت‌های زیرزمینی سوق دهد و همچنین موجب به‌وجود آمدن سازمان‌های وحشتناکی مانند مافیا شود. فساد گسترده و فراگیر از نشانه‌های ضعف حاکمیت است و عملکرد ضعیف حاکمیت می‌تواند روند رشد و توسعه اقتصادی را رو به تحلیل ببرد (نونکو^۵ و همکاران، ۲۰۱۸). فساد مالی در صنعت ورزش از شخصیت چشمگیر، جذابیت و اهمیت بین‌المللی برخوردار است (روچ^۶؛ ۲۰۰۰). تجارت جهانی ورزش انگیزه فساد را فراهم می‌کند، درحالی‌که بدمدیریتی بر روی دستگاه‌های حاکم بر ورزش فرصتی برای فساد فراهم می‌کند (آندرف^۷؛ ۲۰۱۹). فساد در صنعت ورزش یک واقعه خاموش بوده و بسیار پرهزینه و دارای پیامدهای اقتصادی مالی زیادی است، اما محبوبیت جهانی دارد و توجه رسانه‌ها را به خود جلب می‌کند (مولر^۸؛ ۲۰۱۵). رویدادهای ورزشی مانند مسابقات جهانی در رشته‌های مختلف ورزشی پیامدهای مؤثر اقتصادی زیادی برای کشورها دارد (آرنجر و هرز^۹؛ ۲۰۱۶).

جای تعجب ندارد که دولت‌ها، مقادیر زیادی از منابع را برای مناقصه و میزبانی چنین رویدادهایی سرمایه‌گذاری می‌کنند. در عصر نئولیبرال، شعار ورزش برای صلح، جایگزین شعار ورزش برای توسعه شد تا توجیه استفاده از منابع عمومی را برای میزبانی رویدادهای بزرگ ارائه دهد (کولکی و سوزا^{۱۰}؛ ۲۰۱۳). فساد به‌عنوان تجاوز تلقی می‌شود، چراکه حاکمیت قانون و اصول دموکراتیک را نقض می‌کند و فردی که مبادرت به عمل فساد می‌کند، از یک رفتار مورد انتظار انحراف می‌یابد و چنین اقدامی سلامت سیستم را تهدید می‌کند (ویتز و وینترز^{۱۱}؛ ۲۰۱۷). در صنعت ورزش، فساد در دو سطح مختلف آشکار می‌شود: رقابتی و سازمانی. فساد رقابتی تلاش می‌کند تا نتایج مسابقات را تحت تأثیر قرار دهد و فساد سازمانی، بر ساختار سازمانی و برنامه‌ریزی رویدادهای ورزشی بزرگ تأثیر منفی می‌گذارد (نونکو

1. Campos

2. Corruption

3. Mason

4. Financial Corruption

5. Nunkoo

6. Roche

7. Andreff

8. Müller

9. Arnegger & Herz

10. Coakley & Souza

11. Weitz-Shapiro & Winters

و همکاران، ۲۰۱۸). فساد یک مشکل سیستمی در مسابقات ورزشی بزرگ است و اغلب به دنباله‌های سرسخت سرمایه‌داری همراه با سوءاستفاده از قدرت سیاسی نسبت داده می‌شود (هن؛ ۲۰۱۵). فساد بر مشروعیت فدراسیون‌های ورزشی و ارگان‌های مدیریت در ورزش اثرگذار است (بورایمو و همکاران، ۲۰۱۶) و مانع اعتماد عمومی می‌شود (سلیگسون؛ ۲۰۰۲)، به طوری که رابطه فساد ادراک شده و اعتماد عمومی در چندین تحقیق بررسی شده است (پلگاتا و ممولی؛ ۲۰۱۶؛ چوی و وو؛ ۲۰۱۶). کولگیسیکی و کونینگستروفر^۶ (۲۰۱۶) دریافتند که درک پاسخ‌دهندگان از سطح فساد بر نگرش آنها در زمینه ارگان‌های مدیریتی ورزش در کشورها تأثیر منفی می‌گذارد، اگرچه محققان به صراحت اعتماد عمومی را اندازه‌گیری نکردند (کولگیسیکی و کونینگستروفر، ۲۰۱۶). در تحقیق چوی و وو (۲۰۱۶) در خصوص ارتباط بین ادراک تماشاگران از فساد در رویداد جام جهانی فوتبال و اعتماد عمومی، عنوان شد که علم به وجود فساد در رویداد سبب اعتماد منفی مردم به عوامل برگزاری رویدادهای ورزشی می‌شود. یکی از عوامل مؤثر بر پیدایش فساد عدم شفافیت است، چراکه شفافیت در بین عموم مردم احساس مثبتی ایجاد می‌کند که به نوبه خود رشد اعتماد را تقویت می‌کند (چوی و وو، ۲۰۱۶). با توجه به اینکه شفافیت شامل اطلاع‌رسانی در مورد یک سازمان در دسترس عموم افراد و گروه‌های خارج از سازمان است، دانش عمومی را در مورد نقش و عملکرد سازمان تقویت می‌کند (گریملایخوسچن و میجر، ۲۰۱۴). محمودی (۲۰۱۷) در تحقیق خود در خصوص فساد در فوتبال، ضعف عوامل مدیریتی را به عنوان عامل علی، شکاف قوانین و انگیزه مالی، رسانه‌ها و مجمع تصمیم‌گیری را به عنوان عامل زمینه‌ای، تداخل وظایف و عدم اراده فسادستیزی را به عنوان عامل مداخله‌گر در بروز فساد در فوتبال ایران برشمرد.

فسادهای به‌ثبت‌رسیده در صنعت ورزش و روند رو به رشد فساد اداری به‌خصوص در سال‌های اخیر را می‌توان در سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی مشاهده کرد. یکی از مهم‌ترین آنها توسط فورستر^۸ (۲۰۱۶) در کمیته بین‌المللی المپیک انجام گرفته و مورد اصلاح کمیته و کیفیت قوانین و مقررات کمیته بین‌المللی المپیک در بین اعضا شد. فورستر تأکید می‌کند که باید کمیته‌های مستقلی برای شناخت و از بین بردن عوامل فساد در کمیته بین‌المللی المپیک تشکیل شود. بین^۹ (۲۰۱۹) در تحقیقی با عنوان «فیفا فساد است: چه کاری انجام می‌شود؟» نشان داد قمار، حل مسابقه، رشوه‌خواری، پول‌شویی، فرار مالیاتی و فساد اغلب چندین دهه در فوتبال شایع بوده است. از این رو پیشگیری از وقوع فساد در صنعت ورزش در مفهوم دقیق و علمی آن ضرورت اقدامی فعالانه و مبتنی بر تشخیص روابط علی و معلولی میان متغیرها و سپس مداخله در عوامل علی به منظور تأثیرگذاری بر معلول‌ها در صنعت ورزش است. عوامل ایجاد می‌کند که اقدامات پیشگیرانه مبتنی بر برنامه‌ریزی مستند به شناسایی عوامل مؤثر و اقدامات فعالانه و کنشی و نیز برنامه‌ریزی‌ها و اقداماتی مقدم بر وقوع فساد باشند. این رویکرد تخصصی و علمی به پیشگیری از وقوع فساد در صنعت ورزش مستلزم آن است که به صورت یک ارگانیسم و الگوی طراحی شده و عمل کند. محقق در تحقیق حاضر درصدد است تا با شناسایی عوامل مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش کمک شایانی به ارگان‌های نظارتی کند تا با استفاده از نتایج این تحقیق، ضمن عمل به تکلیف آرمانی به سالم‌سازی فضای ورزش کشور کمک کند و موجبات جلب رضایت عمومی طرفداران ورزش و سلامت سازمانی را در سازمان‌های مربوطه به ارمغان آورد. در پایان این تحقیق انتظار می‌رود محقق به پرسش زیر پاسخ داده باشد که عوامل مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران کدام‌اند؟

1. Henne

2. Buraimo

3. Seligson

4. Pellegata & Memoli

5. Choi & Woo

6. Kulczycki & Koenigstorfer

7. Grimmelikhuijsen & Meijer

8. Forster

9. Bean

روش‌شناسی پژوهش

این تحقیق بر مبنای پارادایم از نوع تحقیقات پراگماتیسم محسوب می‌شود، چراکه محقق در وهله اول مبادرت به تبیین و شناسایی مقولات و عوامل مؤثر بر فساد و سپس در یک فرایند اثبات‌گرا به روایی‌سنجی نتایج پرداخت. رویکرد تحقیق، آمیخته است، بدین معنی که در دو فاز کیفی و کمی قابلیت اجرا دارد. راهبرد تحقیق در مرحله اول (فاز کیفی) راهبرد پدیدارشناسانه و در مرحله دوم (فاز کمی) توصیفی-پیمایشی است. از این رو تحقیق حاضر در وهله اول از ماهیت اکتشافی برخوردار است و در وهله دوم و به لحاظ استفاده مخاطب از نوع تحقیقات کاربردی محسوب می‌شود. شیوه اجرای تحقیق به صورت تحقیقات میدانی است. فرمت داده‌ها در فاز کیفی تحقیق به شکل متن و صوت بود و در فاز کمی تحقیق به صورت عدد مبادرت به جمع‌آوری داده‌ها شد. جامعه آماری تحقیق خبرگان حوزه مدیریت ورزشی و علوم قضایی و مدیران اجرایی از جمله استادان عضو هیأت علمی دانشگاه‌های علوم قضایی، دادستان و مدیران حوزه قضا، مدیران اجرایی در فدراسیون‌های ورزشی و اعضای متخصص و مجرب هیأت علمی در حوزه مدیریت ورزشی‌اند که از طریق مصاحبه عمیق با این افراد به جمع‌آوری اطلاعات اقدام شد.

روش نمونه‌گیری در فاز کیفی تحقیق به صورت هدفمند و گلوله‌برفی است. ۱۲ نفر از اعضای جامعه به‌عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شد. سپس محقق مبادرت به کدگذاری اولیه مصاحبه‌های انجام‌گرفته کرد و پس از انجام فرایند همپوشانی و واحدهای معنادار، در قالب فرایند کدگذاری باز و محوری به تحلیل داده‌ها در بخش کیفی پرداخت. محقق پس از اشباع نظری در خصوص شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران شاخص‌های اولیه را به‌عنوان سؤالات پرسشنامه برگزید و به‌منظور روایی ظاهری پرسشنامه طراحی‌شده، پرسشنامه را در اختیار مصاحبه‌شوندگان و استادان راهنما و مشاور قرار داد. پس از بررسی روایی ظاهری پرسشنامه، مبادرت به تهیه فرم‌های CVI و CVR کرد تا روایی محتوایی این پرسشنامه‌ها نیز بررسی شود. شاخص CVI برابر با ۰/۷۲ و شاخص CVR برابر با ۰/۷۴ محاسبه شد. شایان ذکر است که پرسشنامه عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران توسط استادان مجرب و متخصص تأیید شد و در مرحله بعدی به‌منظور تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی در اختیار نمونه مورد بررسی به میزان ۳۸۰ نفر از اعضای نمونه قرار داده شد. جامعه آماری در بخش کمی شامل کارکنان و کارشناسان وزارت ورزش و فدراسیون‌های ورزشی بود و حجم نمونه در بخش کمی، با استفاده از روش تعیین حجم نمونه در معادلات ساختاری هومن و همکاران (۱۳۹۰) و با استفاده از فرمول $5q < n < 15q$ تعیین شد. با توجه به تعداد سؤالات پرسشنامه ۳۸۰ نفر به‌عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شدند که در این میان ۴۵ پرسشنامه عودت داده نشد و ۲۵ پرسشنامه نیز به‌عنوان افراد بی‌تفاوت از تحقیق کنار گذاشته شدند. در نهایت ۳۱۰ پرسشنامه واکاوی و تجزیه و تحلیل شد. یافته‌های توصیفی نمونه بخش کمی تحقیق حاکی از آن بود که ۳۷/۳ درصد اعضای نمونه تحقیق را زنان و ۶۲/۷ درصد اعضا را مردان تشکیل می‌دهند. ۴۷/۳ درصد اعضای نمونه تحقیق مجرد و ۵۲/۷ درصد اعضا متأهل بودند. بیشترین درصد فراوانی اعضای نمونه تحقیق از نظر سابقه در بازه سنی ۱۶ - ۲۰ سال (۳۷/۳ درصد) و کمترین مقدار فراوانی در بازه سابقه ۱-۵ سال (۸/۸ درصد) قرار داشتند. ۳۵/۸ درصد از اعضای نمونه تحقیق نوع قراردادشان رسمی بود که بیشترین نوع قرارداد را در میان اعضای نمونه کسب کردند، در صورتی که کمترین متعلق به قرارداد حجمی با ۸/۵ درصد بود. ۳۹/۳ درصد اعضای نمونه تحقیق دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و ۷/۶ درصد اعضای نمونه تحقیق دارای مدرک کاردانی با کمترین درصد فراوانی بودند.

در بخش کیفی کدگذاری توسط نرم‌افزار مکس کیودا ورژن ۲۰۱۸ انجام گرفت. تحلیل عاملی اکتشافی نیز توسط نرم‌افزار Spss ویرایش ۲۴، انجام گرفت و در نهایت مدل ساختاری تحقیق با استفاده از نرم‌افزار Smart Pls ویرایش ۳ ارزیابی شد. در مرحله اول به‌منظور دستیابی به روایی شاخص‌ها و کدهای اکتشاف‌شده، چند تن از مشارکت‌کنندگان در مصاحبه که از استادان هیأت علمی دانشگاه و دارای مرتبه استادیاری بودند، فرایند کدگذاری‌ها را بازبینی کردند و دیدگاه‌هایشان در خصوص مراحل کدگذاری اعمال شد. همچنین از دو تن از استادان مدیریت ورزشی (استادان راهنما و مشاور) به بررسی یافته‌ها و اظهار نظر درباره مراحل مختلف کدگذاری پرداختند. در این تحقیق از روش پایایی بازآزمون به‌منظور تعیین ضریب پایایی استفاده شد. به‌منظور محاسبه پایایی بازآزمون از بین مصاحبه‌های

انجام گرفته چند مصاحبه به عنوان نمونه انتخاب شد و هر کدام از آنها در فاصله زمانی مشخص مجدداً کدگذاری شد (جدول ۱). از بین مصاحبه‌های انجام گرفته، به صورت تصادفی ۲۰ درصد مصاحبه‌ها که شامل چهار مصاحبه بود، انتخاب شد و هر کدام از آنها دو بار در فاصله زمانی ۳۰ روزه (یک ماه) توسط پژوهشگر دیگر از تیم پژوهش کدگذاری شدند. در این زمینه استنلر (۲۰۰۱)، در پژوهش خود میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد را مورد تأیید و قابل قبول بیان کرد (۴۴). نتایج حاصل از بازکدینگ (کدگذاری مجدد) در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. محاسبه ضریب پایایی بازآزمون کدهای استخراج شده و شاخص‌های اکتشاف شده

پایایی بازآزمون	تعداد عدم توافقات	تعداد توافقات	تعداد کدهای استخراجی	مصاحبه‌شوندگان
۰/۸۵	۶	۳۵	۴۱	مصاحبه اول
۰/۸۹	۷	۵۸	۶۵	مصاحبه دوم
۰/۸۲	۱۰	۴۶	۵۶	مصاحبه سوم
۰/۷۶	۹	۲۹	۳۸	مصاحبه چهارم
%۸۴	۲۰	۱۶۸	۲۰۰	مجموع

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، تعداد کل کدها در دو فاصله زمانی ۳۰ روزه برابر ۲۰۰، تعداد کل توافقات بین کدها در این دو زمان برابر ۱۶۸ کد بود. پایایی بازکدینگ (کدگذاری مجدد) مصاحبه‌های انجام گرفته در این پژوهش با استفاده از فرمول اسکات، برابر ۸۴ درصد است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد است (استنلر؛ ۲۰۰۶)، قابلیت پایایی کدگذاری‌ها مورد تأیید و قابل قبول است. همچنین پایایی بخش کمی در بخش یافته‌ها و با استفاده از چهار ضریب پایایی آلفای کرونباخ، ضریب پایایی اسپیرمن، پایایی ترکیبی (CR) و ضریب پایایی اشتراکی (AVE) گزارش می‌شود.

یافته‌های پژوهش

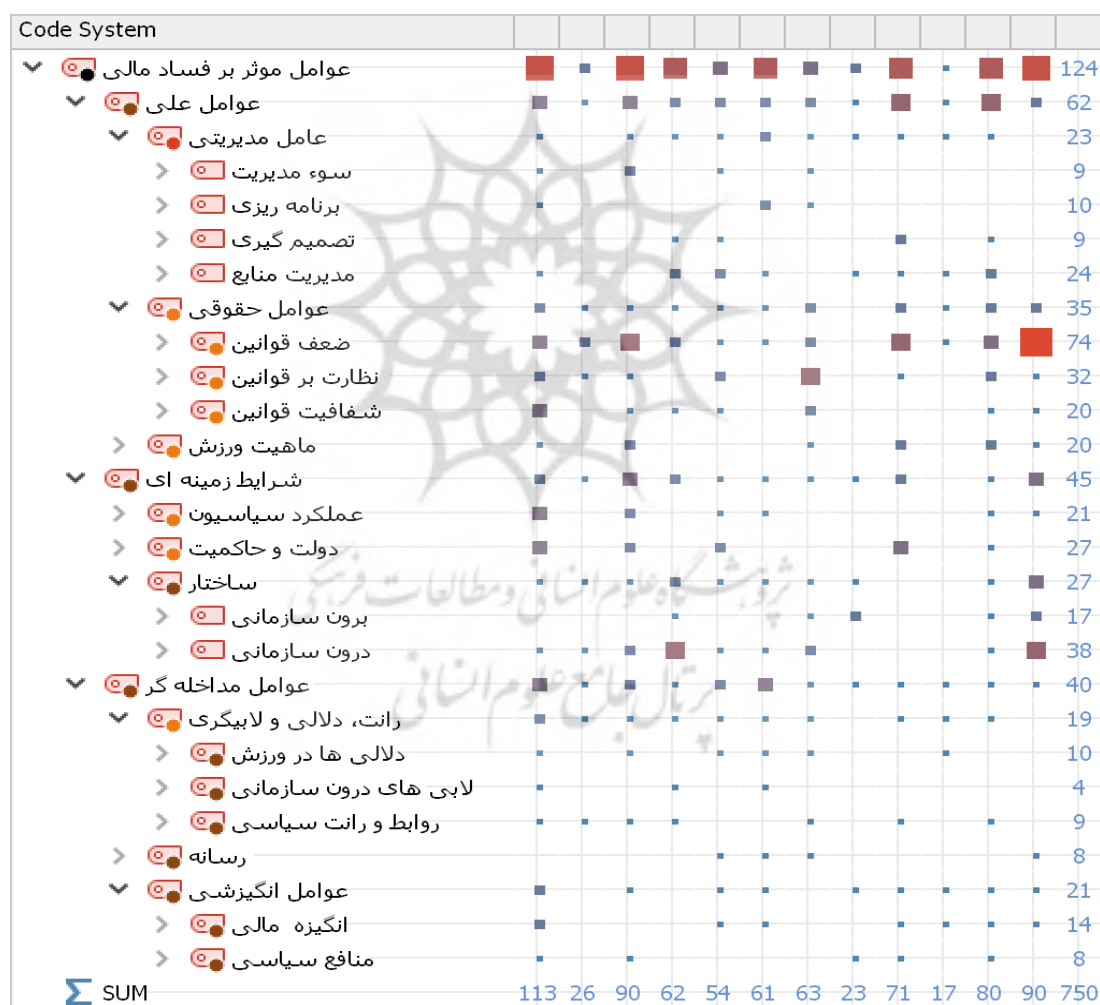
یافته‌های توصیفی و دقایق مصاحبه و تعداد کدهای استخراجی هر خبره بخش کیفی تحقیق در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در تحقیق، ساعات و تعداد استخراج کدهای اولیه

ردیف	پست / مرتبه	دقایق مصاحبه شده	تعداد کدهای استخراج شده
P1	استادیار / حقوق جزا و جرم‌شناسی	۴۷:۴۵	۱۲۷
P2	سطح ۴ حوزوی / دادستان کل کشور	۲۶:۹	۳۵
P3	دکتری مدیریت ورزشی / پژوهشگر	۴۰:۳۷	۶۰
P4	استاد مدیریت ورزشی	۲۲:۵۹	۲۹
P5	دکتری مدیریت ورزشی / مدیر کمیته آموزش فدراسیون فوتبال	۳۰:۵۱	۵۰
P6	دکتری حقوق جزا / رئیس کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال	۱:۲۴:۵۶	۳۸
P7	مدیر کمیته بازیابی فدراسیون فوتبال	۱۸:۰۸	۵۲
P8	استادیار حقوق جزا / رئیس سازمان‌های زندان‌شناسی	۱۱:۰۳	۱۱
P9	دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی / سرپرست مجتمع مفاسد اقتصادی	۲۴:۳۴	۵۱
P10	دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی	۴۰:۰۲	۳۷
P11	استاد مدیریت ورزشی / معاون سلامت و پرورشی وزارت آموزش و پرورش	۲۶:۳۸	۶۱
P12	استاد مدیریت ورزشی / وزیر اسبق وزارت ورزش	۲۸:۲۰	۵۸

پس از تجزیه و تحلیل و خرد کردن واحدهای معنادار ۱۴۹ گزاره اولیه با فراوانی ۷۵۰ در بخش عوامل مؤثر بر فساد مالی استخراج و احصا شدند؛ بنابراین تعداد کل گزاره‌های اولیه با بررسی پی‌درپی متن و اعمال نظر استاد راهنما و مشاور کدهای با مضامین تکراری و مبهم و نیز نامربوط از مجموعه کدها حذف شد و در نهایت این ۱۴۹ گزاره اولیه با مجموع ۷۵۰ فراوانی آماده دست‌بندی و تشکیل مقولات است. البته در تحلیل محتوای پنهان که تاکتیک تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های پژوهش در قالب راهبرد gt است، تعداد فراوانی‌ها نقشی در ضریب اهمیت کدهای اولیه نخواهد داشت؛ اما به‌عنوان ارائه اطلاعات اضافه در فرایند کدگذاری اولیه فرمول شنون^۱ برای هر یک از کدهای اولیه محاسبه شده و در قالب ماتریس فراوانی کدها جهت ارائه ضریب اهمیت کدها از نظر فراوانی در پژوهش ارائه می‌شود. از آنجا که رویکرد تحلیل کیفی تحقیق بر اساس الگوی اشتراوس و کوربین است، از این‌رو عوامل مؤثر بر فساد در صنعت ورزش ایران بر اساس سه ویژگی عوامل علی، عوامل زمینه‌ای و عوامل مداخله‌گر مقوله‌بندی و دسته‌بندی شد. در ادامه و پس از مقوله‌بندی عوامل مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران مشاهده شد که در بخش عوامل علی اثرگذار بر فساد در صنعت ورزش ایران، سه مقوله اصلی عوامل مدیریتی، عوامل حقوقی و عامل ماهیت ورزش احصا شدند که در شکل ۱ مقوله‌های فرعی نشان داده شده است.

شکل ۱. ماتریس شنون عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزشی

^۱. CHANON

شکل ۱ نشان‌دهنده این است که کد (مقوله) محوری عامل مدیریتی دارای مقولات فرعی سوء مدیریت با ضریب اهمیت ۹، برنامه‌ریزی با ضریب اهمیت ۱۰، تصمیم‌گیری با ضریب اهمیت ۹ و مدیریت منابع با ضریب اهمیت ۲۴ که با اهمیت‌ترین شاخص در بخش مقوله عامل مدیریتی است، استخراج شد. در کد محوری عوامل حقوقی نیز سه مقوله فرعی تر ضعف قوانین، نظارت بر قوانین و شفافیت قوانین به ترتیب با ضرایب اهمیت ۷۴، ۳۲ و ۲۰ احصا شد. همچنین عامل ماهیت ورزش به عنوان مقوله اصلی دیگر با ضریب اهمیت ۲۰ جزو شرایط علی اثرگذار بر فساد در صنعت ورزش تلقی می‌شود. در مجموع عامل حقوقی با ضرایب اهمیت بیشتر نسبت دو عامل دیگر جزو عوامل علی اثرگذار در پیدایش فساد در صنعت ورزش محسوب می‌شود. همچنین عملکرد سیاسیون (با ضریب اهمیت ۲۱)، دولت و حاکمیت (با ضریب اهمیت ۲۷) و مقوله ساختار متشکل از ساختار برون‌سازمانی و ساختار درون‌سازمانی (با ضریب اهمیت ۲۷) جزو عوامل اثرگذار زمینه‌ای بر پیدایش فساد مالی در صنعت ورزش اکتشاف شده است. در بخش شرایط مداخله‌گر مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش، مقولات اصلی رانت، دلالتی و لابی‌گری (با ضریب اهمیت ۱۹) متشکل از مقولات فرعی دلالتی‌ها در ورزش (با ضریب اهمیت ۱۰)، لابی‌های درون‌سازمانی با ضریب اهمیت ۴ و روابط و رانت سیاسی با ضریب اهمیت ۹ و همچنین مقوله اصلی رسانه با ضریب اهمیت ۸ و در نهایت مقوله اصلی عوامل انگیزشی متشکل از انگیزه‌های مالی (با ضریب اهمیت ۱۴) و منافع سیاسی (با ضریب اهمیت ۸) احصا و اکتشاف شد. در ادامه و به منظور تأیید عوامل اکتشاف‌شده اثرگذار بر توسعه بین‌المللی تنیس روی میز ایران که در قالب پرسشنامه عوامل اثرگذار بر توسعه بین‌المللی تنیس روی میز ایران پس از تأیید روایی محتوا در اختیار نمونه بخش کمی قرار گرفت. ابتدا از آزمون KMO و بارتلت جهت حجم نمونه استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۳. نتایج آزمون بارتلت و KMO (پرسشنامه شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش)

مقدار کایرز - میر و اوکلین (کفایت حجم نمونه) (KMO)	۰/۹۳۹
مقدار کای اسکوار (X ²)	۱۲۶۶۶/۴۵۸
آزمون کرویوت بارتلت	۲۷۰۱
سطح معناداری	۰/۰۰۱

نتایج جدول ۳ نشان داد نمونه بخش کمی با توجه به مقدار کای اسکوار و سطح معناداری کفایت لازم را برای انجام فرایند تحلیلی عاملی دارد. در ادامه به منظور بررسی و تحلیل دسته‌های اکتشاف‌شده ابزار بخش کمی تحقیق از جدول مقادیر ویژه استفاده شد.

در ادامه برای دسته‌بندی گویه‌ها در بین عامل‌ها در تحلیل عاملی اکتشافی، بر اساس بارهای عاملی آنها از نتایج ماتریس عوامل چرخش یافته استفاده شد. بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی و با توجه به مقادیر واریانس عامل‌های مشترک گزارش شده گویه‌های پرسشنامه شاخص‌ها و مؤلفه‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش در تمامی موارد بیشتر از ۵/۰ بود و تمامی گویه در تحلیل عاملی اکتشافی حفظ شدند.

از ترکیب ۷۴ گویه پرسشنامه عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران در تحقیق قابل تقلیل به ۹ عامل بود؛ بنابراین ۹ عامل به عنوان عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران شناسایی شد. در این میان ۱۳ مؤلفه دیگر به عنوان زیرمجموعه‌های عامل‌ها مطرح می‌شوند که در مجموع ۲۲ متغیر و مؤلفه را تشکیل می‌دهند که بر مبنای گویه‌هایی که در هر عامل قرار گرفته‌اند و با در نظر گرفتن مفهوم مشترکی که از این گویه‌ها برداشت می‌شود و با ارجاع به بخش کیفی پژوهش و نظر استادان راهنما و مشاور عامل‌ها نامگذاری شدند. همچنین در مقادیر ویژه، واریانس عامل‌ها را نشان می‌دهد. توان پیشگویی این عوامل بر اساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۶۸/۷۴۲ درصد است. در نهایت مبادرت به تحلیل عاملی تأییدی شد که نتایج پایایی ابزار تحقیق به شرح جدول ۴ است. شایان ذکر است در تحلیل عاملی تأییدی تنها پایایی مؤلفه‌هایی که به صورت مستقیم به سؤالات متصل می‌شوند، گزارش می‌شود و متغیرهای درون‌زا گزارش نمی‌شوند.

جدول ۴. ضرایب آزمون‌های پایایی مدل اندازه‌گیری تحقیق

Average Variance Extracted (AVE)	Composite Reliability	rho_A	Cronbach's Alpha	
۰/۶۴۳	۰/۸۷۸	۰/۸۱۶	۰/۸۱۵	انگیزه مالی
۰/۷۲۴	۰/۸۴۰	۰/۶۲۹	۰/۷۳۱	برنامه‌ریزی
۰/۵۲۷	۰/۸۱۶	۰/۷۱۲	۰/۷۰۲	برون‌سازمانی
۰/۶۳۰	۰/۸۳۶	۰/۷۰۹	۰/۷۰۷	تصمیم‌گیری
۰/۵۳۸	۰/۸۷۴	۰/۸۳۱	۰/۸۲۷	درون‌سازمانی
۰/۵۲۶	۰/۸۱۶	۰/۷۰۷	۰/۷۰۴	دولت و حاکمیت
۰/۵۱۴	۰/۸۶۴	۰/۸۱۲	۰/۸۱۰	رانت، دلالتی و لابی‌گری
۰/۵۲۹	۰/۸۱۷	۰/۷۲۲	۰/۷۰۲	رسانه
۰/۵۳۹	۰/۸۹۴	۰/۸۷۸	۰/۸۶۹	ساختار
۰/۵۶۴	۰/۸۳۷	۰/۷۶۰	۰/۷۴۰	سوء مدیریت
۰/۵۸۳	۰/۸۰۷	۰/۶۴۸	۰/۷۴۱	شفافیت قوانین
۰/۵۷۶	۰/۸۹۰	۰/۸۵۵	۰/۸۵۱	ضعف قوانین
۰/۳۱۰	۰/۸۷۸	۰/۸۷۰	۰/۸۵۲	عامل مدیریتی
۰/۶۳۰	۰/۸۷۲	۰/۸۰۶	۰/۸۰۴	عملکرد سیاسیون
۰/۵۳۵	۰/۹۱۲	۰/۸۹۲	۰/۸۹۱	عوامل انگیزشی
۰/۵۰۷	۰/۹۰۲	۰/۸۹۵	۰/۸۸۰	عوامل حقوقی
۰/۵۰۵	۰/۹۶۹	۰/۹۷۰	۰/۹۶۷	فساد مالی
۰/۶۱۴	۰/۸۶۴	۰/۷۹۱	۰/۷۹۰	ماهیت ورزش
۰/۵۰۵	۰/۸۳۵	۰/۷۶۳	۰/۷۵۳	مدیریت منابع
۰/۶۰۲	۰/۸۸۳	۰/۸۳۷	۰/۸۳۴	منافع سیاسی
۰/۶۲۷	۰/۸۳۴	۰/۷۰۵	۰/۷۰۲	نظارت بر قوانین

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که در تمامی متغیرها و مؤلفه‌های اکتشاف‌شده ضرایب پایایی آلفای کرونباخ بالای ۰/۷، تمامی ضرایب پایایی اسپیرمن بالای ۰/۶، تمامی مقادیر پایایی ترکیبی (CR) بالای ۰/۷ و تمامی مقادیر پایایی اشتراکی (AVE) بالای ۰/۵ است؛ بنابراین ابزار تحقیق از پایایی لازم و کافی برخوردار است. همچنین در جدول ۴ تمامی مقادیر پایایی ترکیبی بزرگ‌تر از پایایی اشتراکی است و همان‌طور که اشاره شد، تمامی مقادیر AVE بالاتر از ۰/۵ است؛ بنابراین شرط اول و دوم روایی همگرا برقرار است. در ادامه به‌منظور بررسی روایی واگرا از آزمون‌های بارهای عرضی، فورنر و لارکر و آزمون چند روش و چند خصیصه استفاده شد که نشان از روایی واگرایی ابزار تحقیق دارد. همچنین کیفیت مدل اندازه‌گیری با سه مقدار هنسلر (۲۰۱۵) و با سه عدد ۰/۰۲ (ضعیف)، ۰/۱۵ (متوسط) و ۰/۳۵ (قوی) ارزیابی می‌شود (۲۲).

جدول ۵. نتایج جدول فورنر و لارکر جهت تبیین روایی و اگرای ابزار تحقیق

نظارت بر قوانین	۰/۸۵۷	۰/۶۹۱	۰/۷۵۹	۰/۶۴۳	۰/۸۵۱	۰/۶۳۳	۰/۶۷۳	۰/۷۲۷	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
منافع سیاسی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
مدیریت منابع	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
ماهیت ورزش	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
فساد مالی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
عوامل حقوقی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
عوامل انگیزشی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
عملکرد سیاستمداران	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
عامل مدیریتی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
ضعف قوانین	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
شفافیت قوانین	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
سوء مدیریت	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
ساختار	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
رسانه	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
رانت، دلالت و لابی‌گری	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
دولت و حاکمیت	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
درون‌سازمانی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
تصمیم‌گیری	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
برنامهریزی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی
انگیزه مالی	۰/۶۴۳	۰/۶۲۶	۰/۵۷۵	۰/۳۴۳	۰/۸۵۱	۰/۳۴۳	۰/۶۷۳	۰/۵۴۵	۰/۷۲۵	۰/۳۳۳	۰/۲۳۳	۰/۲۳۳	۰/۷۲۶	۰/۲۹۸	۰/۸۵۱	۰/۸۰۲	انگیزه مالی

نظارت بر قوانین	۰/۷۹۲	۰/۴۸۵	۰/۵۶۴	۰/۷۷۶	۰/۸۸۳	۰/۵۸۳	۰/۷۷۶	۰/۴۸۵	۰/۷۹۲
منافع سیاسی	۰/۷۷۶	۰/۸۸۳	۰/۵۸۳	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
مدیریت منابع	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
ماهیت ورزش	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
فساد مالی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
عوامل حقوقی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
عوامل انگیزشی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
عملکرد سیاستیون	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
عامل مدیریتی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
ضعف قوانین	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
شفافیت قوانین	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
سوء مدیریت	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
ساختار	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
رسانه	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
رانت، دلالتی و لابی‌گری	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
دولت و حاکمیت	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
درون سازمانی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
تصمیم‌گیری	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
برون سازمانی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
برنامه‌ریزی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶
انگیزه مالی	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶	۰/۷۷۶

جدول ۶. آزمون مقادیر CVCOM جهت بررسی کیفیت مدل

متغیر و مؤلفه‌ها	SSO	SSE	$Q^2 (=1-SSE/SSO)$
انگیزه مالی	۱۲۸۰/۰۰۰	۷۷۲/۶۰۶	۰/۳۹۶
برنامه‌ریزی	۶۴۰/۰۰۰	۵۱۰/۶۲۱	۰/۲۰۲
برون سازمانی	۱۲۸۰/۰۰۰	۹۷۹/۰۱۰	۰/۲۳۵
تصمیم‌گیری	۹۶۰/۰۰۰	۶۹۶/۷۱۵	۰/۲۷۴
درون سازمانی	۱۹۲۰/۰۰۰	۱۲۴۰/۱۴۳	۰/۳۵۴
دولت و حاکمیت	۱۲۸۰/۰۰۰	۹۸۷/۳۹۰	۰/۲۲۹
رانت، دلالتی و لابی‌گری	۱۹۲۰/۰۰۰	۱۳۰۰/۶۸۶	۰/۳۲۳
رسانه	۱۲۸۰/۰۰۰	۹۷۰/۷۶۶	۰/۲۴۲
ساختار	۳۵۲۰/۰۰۰	۲۳۷۰/۶۷۸	۰/۳۱۷
سوء مدیریت	۱۲۸۰/۰۰۰	۹۰۸/۲۵۰	۰/۲۹۰
شفافیت قوانین	۹۶۰/۰۰۰	۷۶۶/۵۴۰	۰/۲۰۲
ضعف قوانین	۱۹۲۰/۰۰۰	۱۱۴۷/۷۶۳	۰/۴۰۲
عامل مدیریتی	۵۴۴۰/۰۰۰	۴۲۲۸/۹۶۷	۰/۲۲۳
عملکرد سیاستیون	۱۲۸۰/۰۰۰	۷۹۷/۴۹۹	۰/۳۷۷

متغیر و مؤلفه‌ها	SSO	SSE	Q ² (=1-SSE/SSO)
عوامل انگیزشی	۲۸۸۰/۰۰۰	۱۷۰۱/۰۱۹	۰/۴۰۹
عوامل حقوقی	۴۴۸۰/۰۰۰	۳۰۷۸/۲۶۲	۰/۳۱۳
فساد مالی	۲۳۶۸۰/۰۰۰	۱۷۳۲۷/۴۴۱	۰/۲۶۸
ماهیت ورزش	۱۲۸۰/۰۰۰	۸۲۵/۲۴۶	۰/۳۵۵
مدیریت منابع	۱۶۰۰/۰۰۰	۱۱۶۴/۸۵۱	۰/۲۷۲
منافع سیاسی	۱۶۰۰/۰۰۰	۹۶۶/۶۹۱	۰/۳۹۶
نظارت بر قوانین	۹۶۰/۰۰۰	۶۹۹/۰۹۴	۰/۲۷۲

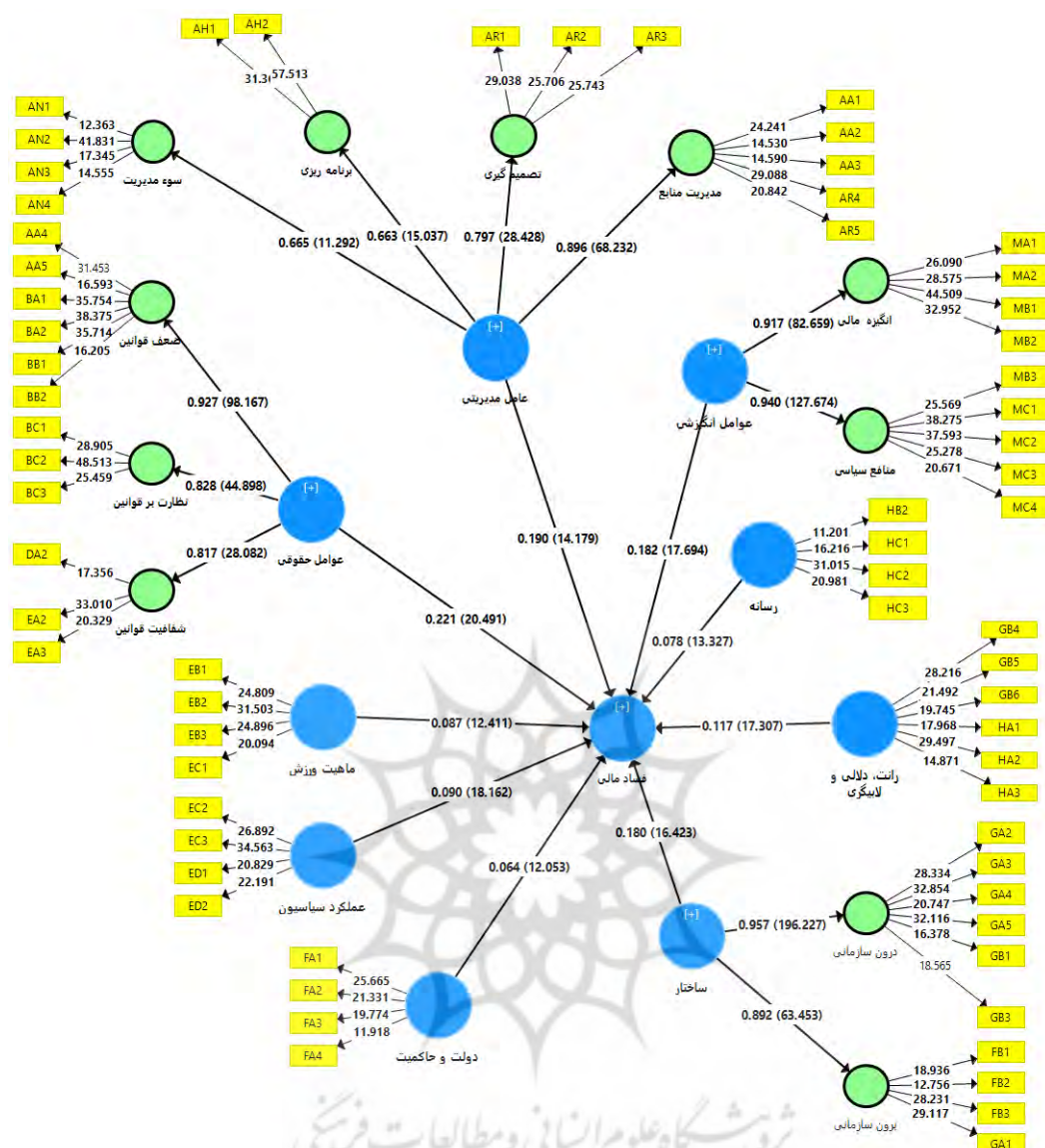
نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد در تمامی متغیرها و مؤلفه‌ها کیفیت مدل بسیار قوی و در برخی موارد در حد متوسط است، چراکه در بیشتر موارد مقدار Q² بالاتر از ۰/۳۵ است که نشان از کیفیت بالای مدل اندازه‌گیری دارد. در برخی دیگر بالاتر از ۰/۱۹ است که از کیفیت متوسط به بالایی برخوردار است. در نهایت به منظور تبیین برازش مدل از شاخص SRMR در نرم‌افزار معادلات ساختاری اسمارت پی ال اس استفاده شد. هنسler و رینگل (۲۰۱۵) بیان کردند این مقدار باید کمتر از ۰/۰۸ باشد. در جدول ۷ مشاهده می‌شود که مقدار SRMR برابر با ۰/۰۷۶ است که نشان‌دهنده این است که مدل از برازش بسیار بالایی برخوردار است (جدول ۷). شاخص Gof نیز به‌عنوان یک شاخص مطرح در نرم‌افزارهای واریانس‌محور بررسی شد که برابر با ۰/۴۵ محاسبه شد که بیشتر از مقدار ۰/۳۶ است، از این رو مدل اندازه‌گیری تحقیق از برازش مطلوبی برخوردار است.

جدول ۷. شاخص SRMR جهت تعیین برازش مدل عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش ایران

	Saturated Model	Estimated Model
SRMR	۰/۰۷۴	۰/۰۷۶
d_ULS	۱۱۳/۳۲۰	۱۱۸/۷۶۱
d_G	n/a	n/a
Chi-Square	infinite	infinite
NFI	n/a	n/a

مدل عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش پس از کشف و احصا و تحلیل و شناسایی عوامل و روابطی سنجی به شرح شکل ۲ است (شکل ۲).

شکل ۲. مدل کمی و نهایی عوامل و شاخص‌های اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش در حالت ضرایب معناداری و استاندارد

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که همه می‌دانند، صنعت ورزش علاوه بر مسائل فرهنگی، به‌واسطهٔ تبادل مالی بسیار بالای آن زمینه‌های بسیاری جهت ایجاد و گسترش فساد اقتصادی و مالی دارد، به‌طوری‌که نتایج تحقیق صفری و همکاران (۲۰۰۸) نشان می‌دهد که از دیدگاه کارشناسان، عوامل اقتصادی بیشترین نقش را در بروز و گسترش فساد در صنعت ورزش داراست (صفری و همکاران، ۲۰۰۸)؛ بنابراین، محقق به‌دنبال یافتن عوامل مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش بود و در این زمینه نتایج ماتریس شنون و مدل تحقیق حاکی از آن بود که ۹ عامل مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش کشور شامل عوامل مدیریتی، عوامل حقوقی، ماهیت ورزش، عملکرد سیاسیون، دولت و حاکمیت، عوامل ساختاری، رانت و دلالی و لابی‌گری، رسانه و عوامل انگیزشی است؛ که عوامل علی با ضریب اهمیت ۴۴۲، شرایط زمینه‌ای با ضریب اهمیت ۲۹۹ و عوامل مداخله‌گر با ضریب اهمیت ۲۵۷ به‌ترتیب جزو مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر فساد مالی در صنعت ورزش محسوب می‌شوند. بخشی از نتیجهٔ به‌دست‌آمده با قسمت‌هایی از نتیجهٔ تحقیقات فرخ‌سرشت (۱۳۸۳)، نجفی کلوری و همکاران (۱۳۹۱)،

محمودی (۱۳۹۶)، میسون و همکاران (۲۰۰۶)، بریور^۱ و همکاران (۲۰۰۷)، پارادیسو (۲۰۱۰)، جنینگ (۲۰۱۱)، بروکز^۲ و همکاران (۲۰۱۲)، دی آگوستینو^۳ و همکاران (۲۰۱۶) و بوسکو^۴ (۲۰۱۶)، کارسون و پرادو^۵ (۲۰۱۶) همسو بود. در تفسیر این یافته لازم است که به‌طور خلاصه فساد مالی شرح داده شود. فساد مالی نوع دیگری از فساد در حوزه صنعت ورزش است که امروزه به‌شدت مورد توجه قرار گرفته است، به‌طوری که طی چند سال اخیر، افراد و صاحب‌منصبان زیادی در سازمان‌های مهم ورزشی دنیا همچون فیفا و یوفا به‌دلیل افشای فساد مالی مورد بازخواست و پیگرد قانونی قرار گرفته‌اند. فساد مالی می‌تواند به‌طور کلی نشأت گرفته از عواملی همچون پایین بودن دستمزد در برابر تورم و گرانی، بی‌ثباتی اوضاع اقتصادی، تنگدستی و شکاف طبقاتی، اقتصاد رانتی و ... باشد. در سازمان‌های ورزشی نیز این نوع فساد به‌صورت گسترده وجود دارد که نمونه آن را می‌توان در رفتارهایی که شامل دستکاری حساب‌های مالی، حسابرسی ضعیف، جعل و فاکتورسازی هزینه‌های مشاوره است، به‌وضوح مشاهده کرد. علاوه بر این موارد دیگری همچون دریافت مبالغی از برنامه‌های توسعه یا شرکت‌های چندملیتی، استفاده از منابع مالی عمومی برای استفاده شخصی، نادیده گرفتن فعالیت‌های غیرقانونی برخی افراد در قبال دریافت حق‌السکوت، اختلاس شراکتی عوامل اجرایی سازمان‌های ورزشی، دریافت مبالغی بابت بستن قرارداد با بازیکنان یا اعطای میزبانی به کشوری خاص (مانند اعطای میزبانی جام جهانی ۲۰۲۲ به قطر) و غیره می‌توانند نمونه‌های بارز فساد مالی در صنعت ورزش تلقی شوند. واقعیت این است که در صنعت ورزش که وابسته به نظام سیاسی حکومت‌هاست، انتصاب و اختصاص پست‌های سازمانی بر مبنای رفیق‌بازی و یا رشوه به‌صورت امری عادی درآمده و تباری بین افراد متمول، سیاستمداران و عوامل بوروکراسی اداری برای عبور از فیلترهای نظام اداری، یک جریان پذیرفته‌شده است که نتیجه آن بروز فساد به‌ویژه در سطح کلان جامعه است (کولگیسیکی و کونیگستروفر، ۲۰۱۶). تأثیر عوامل گوناگون در شکل‌گیری فساد، به آن ماهیت پیچیده‌ای داده است که در نتیجه آن بسیاری از برنامه‌های طراحی‌شده دولت‌ها برای مبارزه با فساد به شکست انجامیده است. تجربه‌های به‌دست‌آمده از اجرای این برنامه‌ها بیانگر آن است که برای حذف یا کاهش این پدیده شوم در صنعت ورزش، نیازمند برنامه‌هایی هستیم که با تأثیر بر فرهنگ عمومی جامعه به‌عنوان پدیده‌ای که به‌طور مستقیم از فرهنگ جامعه تأثیر می‌پذیرد، پیشگیری از بروز فساد را هدف قرار دهد، به‌جای آنکه از طریق طراحی رویه‌های تنبیهی و پس از وقوع با آن مبارزه کند. متأسفانه در کشور ما عدم برخورد علمی و ریشه‌ای با فساد اقتصادی و فرهنگی به‌خوبی احساس می‌شود. این نقصان سبب شده است با اینکه در سالیان گذشته برخوردهای مختلف و متعددی با مصادیق فساد صورت گرفته است، اما همچنان فساد به‌عنوان پدیده‌های رایج و گسترده در صنعت ورزش وجود داشته باشد و حتی بر عمر آن نیز افزوده شود؛ بنابراین محقق بر این باور است که با تبیین عوامل مؤثر بر فساد اقتصادی از نظر متخصصان حوزه مدیریت ورزشی و با اولویت‌بندی این عوامل، می‌توان کمک شایانی به جامعه علمی و ورزشی کرد. با این اوصاف، عوامل نه‌گانه مؤثر بر فساد اقتصادی و مالی در صنعت ورزش کشور شناسایی شد که در ادامه به چگونگی تأثیر و نوع نقش آنها در فساد مالی صنعت ورزش پرداخته می‌شود.

نتایج مدل اکتشاف‌شده تحقیق حاکی از آن بود که سه مقوله محوری عوامل مدیریتی (شامل مقولات فرعی: سوء مدیریت، برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و مدیریت منابع)، عوامل حقوقی (شامل مقولات محوری فرعی: ضعف قوانین، نظارت بر قوانین و شفافیت قوانین) و ماهیت ورزش عوامل علی مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش کشور را تشکیل می‌دهند. نتیجه به‌دست‌آمده با نتیجه تحقیق صفری جعفرلو و همکاران (۱۳۸۷)، گودرزی و همکاران (۱۳۹۰)، حسنی و شمس (۱۳۹۱)، نجفی کلوری و همکاران (۱۳۹۱)، محمودی (۱۳۹۶)، پیلی^۶ (۲۰۰۴)، سلدادیو و هان^۷ (۲۰۰۶)، بروکز و همکاران (۲۰۱۲) و دی آگوستینو و همکاران (۲۰۱۶) همسو بود. در این زمینه، به‌نظر می‌رسد که مؤلفه‌هایی همچون سوء مدیریت، برنامه‌ریزی نادرست، تصمیم‌گیری‌های غیرتخصصی و عدم مدیریت مناسب منابع بر افزایش فساد مالی در صنعت ورزش کشور تأثیر بسزایی دارند. صنعت ورزش کشورمان به‌شدت با سوء مدیریت مواجه است، به‌طوری که

1. Brewer

2. Brooks

3. d'Agostino

4. Bosco

5. Carson & Prado

6. Pillay

7. Seldadyo & de Haan

عدم پاسخگویی مدیران در خصوص استخدام مریبان ملی، نداشتن سوابق مدیریتی در فدراسیون‌ها، وجود سوء مدیریت در تمام ارکان ورزش و دستور خارج از اختیارات مدیران در عرصه ورزش کاملاً امری طبیعی جلوه می‌کند. این در حالی است که در کشورهای پیشرفته همه موارد یادشده به صورت قانونی و تعریف شده انجام می‌پذیرد و از این رو مدیران ورزشی آنها به درستی وظایف و مسئولیت‌های خود را پیش می‌برند. همچنین در کشور ما برنامه‌ریزی مناسبی برای توسعه ورزش وجود ندارد، به طوری که شاخص‌های علمی و تخصصی ویژه‌ای برای تصدی پست‌های مدیریتی در ورزش تعریف نشده است و این امر بیشتر به صورت انتصابی و سلیقه‌ای توسط سیاسیون انجام می‌پذیرد. در همین زمینه فقدان برنامه‌های استاندارد در ورزش، نبود استانداردهای ورزشی در برگزاری رویدادها، نبود دستورالعمل‌های مدون در حوزه فساد در ورزش و نبود هدف‌گذاری دقیق در ورزش نیز مزید بر علت شده و نشان‌دهنده عدم برنامه‌ریزی صحیح در حوزه ورزش است که این امر موجبات فساد مالی را در این صنعت فراهم کرده است. علاوه بر موارد یادشده، تصمیم‌گیری‌های غیرمنطقی و غیرعلمی توسط افرادی که اغلب فاقد توانایی‌ها و تخصص لازم در زمینه مدیریت ورزش کشورند، موجب گسترش فساد مالی در این صنعت شده است. نمود تصمیم‌گیری‌های غیراصولی مدیران ورزش کشور را می‌توان در مقفود بودن اولویت‌بندی‌های ورزش کشور، کج‌سلیقگی و سوء مدیریت، سوق دادن تصمیم‌گیران در ورزش از طریق ابزارهای دولتی به فساد و رها بودن بخش‌های مختلف ورزش مشاهده کرد. در نهایت به نظر می‌رسد که مدیریت منابع نیز در سازمان‌های دولتی کشور به صورت نادرست صورت می‌گیرد؛ به طوری که در اختیار داشتن ابزار و امکانات بی‌حد و حصر، فساد نظام اداری در ورزش کشور، کم‌کاری پرسنلی، بی‌توجهی به نسل ورزش کشور، جابه‌جایی‌های مالی از طریق کج‌سلیقگی و سوء مدیریت، معیوب بودن و منقطع بودن روابط اداری و تشکیلاتی، نامشخص بودن منابع خرید و فروش‌های تیم‌های ورزشی، کمبود سرانه ورزشی نسبت به کشورهای صاحب ورزش و عدم توزیع متعادل بین ارکان ورزش سبب افزایش فساد مالی در این سازمان‌ها شده است. با توجه به این نتایج پیشنهاد می‌شود که مدیران و متصدیان ورزش کشور با تعدیل و ارتقای وضعیت مدیریتی، تدوین برنامه‌های اصولی و علمی، اتخاذ بهترین تصمیمات برای ورزش کشور با کمک متخصصان و خبرگان امر و در نهایت با ارتقای کیفیت مدیریت منابع خود زمینه کاهش فساد مالی در این سازمان‌ها را فراهم کنند. از سوی دیگر، ضعف قوانین و مقررات همچون نبود آیین‌نامه انضباطی مدون در ورزش، عدم حاکمیت قانون در داخل کشور، کمیسیون اصل نود، بازرسی کل کشور، ضعف در عملکرد دیوان محاسبات، ضعف در عملکرد ناظران، نقض قوانین توسط فدراسیون‌ها، اساسنامه‌های غیرتخصصی فدراسیون‌ها، پول‌شویی باشگاه‌ها از طریق عقد قراردادهای خارج از عرف و قراردادهای کوتاه‌مدت، نبود محیط حقوقی محکم در صنعت ورزش، قابل تفسیر بودن قوانین و وجود درک‌های متفاوت، معیوب بودن سیستم قانونگذاری و نقص در عدم گزارش‌ها به دستگاه قضایی نیز در صنعت ورزش کشورمان وجود دارد که این موضوع بر گسترش فساد مالی تأثیر بسزایی دارد. در همین زمینه عدم پیگیری فسادهای صورت گرفته و گزارش‌های مکتوب، عدم اجرایی شدن قانون کی‌رایت در ورزش کشور، نبود سازوکار نظارتی در ورزش، عدم تأسی از قوانین دولت با ارجاع به قوانین بین‌المللی، تخطی از قانون، نبود نظارت، تمرکز دستگاه‌های نظارتی به امور جزئی به جای امور راهبردی، عدم نظارت به موقع، تقاضاهای نامتعارف رؤسای فدراسیون‌ها، استفاده پوششی از ورزش در برخی افراد برای فعالیت‌های اقتصادی نامشروع خود، وجود قراردادهای غیرشفاف در عرصه اجرایی و برگزاری رویداد، فرایندهای غیرشفاف، فرار از قانون توسط باشگاه‌های دولتی در عقد قرارداد، نبود شفافیت مالی، تبانی با بازیکن یا مربی در عقد قراردادها توسط مسئول و عدم رعایت قانون غیرشفاف در ورزش، موارد دیگری از ضعف قانون و مقررات در حوزه ورزش را نشان می‌دهد. در نهایت باید توجه داشت که ماهیت ورزش به گونه‌ای است که امروزه مبالغ هنگفتی در ورزش‌ها جریان می‌یابد و از این رو به دلیل حجم پول مبادله شده در ورزش، شبکه‌سازی فساد در ورزش، کسب سهمیه در میادین بین‌المللی، وابستگی ورزش به ثروت و قدرت، ورود پول‌های نامشروع در ورزش، فرار از قوانین به واسطه ورود مراجع بین‌المللی به سبب دخالت دولت و قانونمند نبودن ورزش، پتانسیل بالایی برای بروز و گسترش فساد مالی در صنعت ورزش کشور وجود دارد.

نتایج تحقیق در بخش کیفی و کمی حاکی از آن بود که شرایط زمینه‌ای / بستر مؤثر بر فساد مالی در صنعت ورزش کشور متشکل از سه مقوله محوری عملکرد سیاسیون، دولت و حاکمیت و عوامل ساختاری (شامل مقولات محوری فرعی: برون‌سازمانی و درون‌سازمانی)

هستند. بخشی از نتیجه به دست آمده با نتیجه تحقیقات جینگ^۱ (۲۰۱۱)، بروکز و همکاران (۲۰۱۲)، نصیف (۲۰۱۴) و مسترز^۲ (۲۰۱۵) همسو بود. در این زمینه به نظر می‌رسد که دخالت سیاستی در تصمیمات ورزشی کشور امری بسیار مهم است که به طور جدی بستر بروز و گسترش فساد مالی در صنعت ورزش کشور را ایجاد کرده است. در تمام کشورهای قانون‌مدار دنیا و بر اساس استانداردها و قوانین بین‌المللی، سازمان‌های ورزشی همچون کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی را سازمان‌هایی غیرانتفاعی و غیردولتی تعریف کرده‌اند، به طوری که دولت‌ها نباید در امور آنها دخالت کنند. این در حالی است که در کشور ما این سازمان‌ها فقط به طور ظاهری غیردولتی‌اند، در حالی که بسیاری از انتصابات و تصمیمات در این سازمان‌ها توسط دولت و یا با فشار دولت اتخاذ می‌شود. برای نمونه می‌توان به موضوع حضور بانوان در استادیوم‌های فوتبال اشاره کرد که علی‌رغم قوانین بین‌المللی مبنی بر حق حضور بانوان در این اماکن، دولت اجازه چنین کاری را نداده و فدراسیون فوتبال را مجاب به وضع قوانین خلاف قوانین فدراسیون بین‌المللی فوتبال کرده است. در همین زمینه می‌توان به موارد دیگری همچون دخالت برخی سیاستیون برای عدم ورود به پرونده‌های ورزشکاران معروف، نفوذ سیاستیون در ورزش، فساد سیاسی منجر به فساد اقتصادی، دسترسی سیاستیون به اخبار غیررسمی، تضعیف حقوق تیم‌های دیگر با ورودهای غیر متخصصانه نمایندگان مجلس، فقدان مکانیسم کنترل فعالیت‌های سیاستیون در حوزه ورزش، ابزاری بودن ورزش در دست دولتی‌ها، دولتی بودن ورزش، در اختیار داشتن ابزار و شریان‌های دولتی، دولتی بودن اقتصاد، عدم ساماندهی تصمیمات کلان اقتصادی و وجود امضاهای طلایی اشاره کرد که این موارد جملگی زمینه‌ساز گسترش فساد مالی در صنعت ورزش توسط سیاستیون و فعالیت‌های دولت و حاکمیت محسوب می‌شوند. علاوه بر این، ساختار درون‌سازمانی و برون‌سازمانی ورزش کشور نیز ناقص است و این امر نیز بخش دیگری از بستر ایجاد فساد مالی در سازمان‌های دولتی را فراهم کرده است. وجود و گسترش نهادهای عمومی غیردولتی، نبود نهاد نظارتی خارج از ساختار دولت، عدم تخصص دستگاه‌های نظارتی، نبود زیرساخت‌های لازم به منظور پیشگیری از بروز فساد، تبعیت از چندگانگی ساختار نظام اقتصادی، ساختار غربی اقتصاد در ایران، وجود مافیای فساد، نزول بعد فنی در ورزش، انتخابات غیرشفاف و رابطه‌ای مجمع‌ها جهت تصدی پست‌های مدیریتی، نبود سازمان‌های مستقل در ورزش به منظور بررسی تبانی‌ها، بهره‌برداری خصوصی و استفاده شخصی از منابع سازمان‌های ورزشی، وجود نظارت‌های موازی در ورزش، عدم تناسب وضعیت حقوقی افراد با واگذاری پروژه‌های کلان، عدم تعادل میزان دریافتی و اختیارات فرد، عدم تناسب بین حقوق دریافتی و آگاهی‌های اطلاعاتی، نقص ماتریس فدراسیون‌ها و کمیته المپیک، فراقنی‌های فدراسیون‌ها و محول کردن مسئولیت بر عهده دولت، وجود منابع انسانی فاسد، وجود کمک‌های دولتی به نهادهای ورزشی و نبود هیأت رئیسه‌های اثرگذار شاخص‌هایی هستند که نشان‌دهنده ساختار نامناسب ورزش کشور و به تبع آن گسترش فساد مالی در این صنعت است. با این اوصاف، ضروری است که با کاهش دخالت سیاستیون در ورزش کشور، اجرایی کردن اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر واگذاری باشگاه‌های دولتی به بخش خصوصی، ارتقای سیستم انتخابات ریاست فدراسیون‌ها بر اساس قوانین بین‌المللی و عدم انتصابات دولتی در این سازمان‌ها و در نهایت بهبود و ارتقای ساختار سازمانی در سازمان‌های ورزشی و سازمان‌های مرتبط و مؤثر با ورزش کشور و در نهایت نظارت کافی بر مسائل مالی سازمان‌های ورزشی، بسترهای گسترش فساد مالی در صنعت ورزش کشور برچیده شود.

تقدیر و تشکر

از داوران محترم به سبب ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

1. Jennings

2. Masters

References

- Andreff, W. (2019). *An economic roadmap to the dark side of sport* (Vol. 2). Cham: Palgrave Macmillan.
- Arnegger, J., & Herz, M. (2016). Economic and destination image impacts of mega-events in emerging tourist destinations. *Journal of destination marketing & management*, 5(2), 76-85.
- Bean, B. W. (2018). FIFA is corruption: What is to be done. *Mich. St. Int'l L. Rev.*, 27, 197.
- Bosco, B. (2016). Old and new factors affecting corruption in Europe: Evidence from panel data. *Economic Analysis and Policy*, 51, 66-85.
- Brewer, G. A., Choi, Y., & Walker, R. M. (2007). Accountability, corruption and government effectiveness in Asia: an exploration of World Bank governance indicators. *International Public Management Review*, 8(2), 204-225.
- Brooks, G., Lee, J., & Kim, H. (2012). Match-Fixing in Korean Football. *International Journal of Contents*, 8(2), 82-88.
- Buraimo, B., Migali, G., & Simmons, R. (2016). An analysis of consumer response to corruption: Italy's calciopoli scandal. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 78(1), 22-41.
- Campos, M.A. (2019). "Fighting for Integrity against a Corrupting Disease: The Legal Metaphors of Sports Fraud". *Corpus Approaches to the Language of Sports*, 171-195.
- Carson, L.D., & Prado, M. M. (2016). Using institutional multiplicity to address corruption as a collective action problem: Lessons from the Brazilian case. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 62, 56-65.
- Choi, E., & Woo, J. (2016). The origins of political trust in East Asian Democracies: Psychological, cultural, and institutional arguments. *Japanese Journal of Political Science*, 17(3), 410-426.
- Coakley, J., & Souza, D. L. (2013). Sport mega-events: Can legacies and development be equitable and sustainable? *Motriz: Revista de Educaç~ao Física*, 19(3), 580-589.
- d'Agostino, G., Dunne, J.P., & Pieroni, L. (2016). Government spending, corruption and economic growth. *World Development*, 84, 190-205.
- Elahi, A., Sajjadi, N., Khabiri, M., & Abrishami, H. (2009). Barriers to the development of Income Attraction from Financial Support in the Football Industry of the Islamic Republic of Iran. *Sport Management Studies*, 28, 89-202.
- Farrokh Seresht, B. (2004). Investigating the effective factors in the incidence of corruption in order to provide a model to reduce its effects on the development process of the Islamic Republic of Iran ". *Journal of Management Knowledge*, 17(4), 8465.
- Forster, J. (2016). *Global sports governance and corruption*. Palgrave Communications, 2(1), 1-4.
- Goodarzi, M., Ghorbani, M. H., Poursoltani, H., Safari, H. R. (2011). Study of effective factors on the occurrence and growth of perceived corruption and its control methods in sports organizations in Iran, *Research in Sports Sciences*, 10, 39-56.
- Grimmelikhuijsen, S., Meijer, A. J. (2014). Effects of transparency on the perceived trustworthiness of a government organization: Evidence from an online experiment. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 24(1), 137-157.
- Hassani, A., Shams, A. H. (2012). Strategies for Combating Corruption Based on Islamic Values, *Islamic Research Journal and Management Research*, 2(1), 81-104.
- Hassanpour, H. R., & Razavi, B. (2018). Importance of corruption prevention and its impact on social health. *Journal of Education and Community Health*, 5(2), 72-81.

- Henne, K. (2015). Reforming global sport: Hybridity and the challenges of pursuing transparency. *Law and Policy*, 37(4), 324-349.
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the academy of marketing science*, 43, 115-135.
- Jennings, A. (2011). Investigating corruption in corporate sport: The IOC and FIFA. *International Review for the Sociology of Sport*, 46(4), 387-398.
- Kulczycki, W., & Koenigstorfer, J. (2016). Why sponsors should worry about corruption as a mega sport event syndrome. *European Sport Management Quarterly*, 16(5), 545-574.
- Mahmoudi, A., Honary, H., Younesi, J., & Shahlaei Bagheri, J. (2016). Formulating the model of corruption factors in Iran's football industry: a theory based on data. *Strategic studies of sport and youth*, 16(38), 55-72.
- Mason, D. S., Thibault, L., & Misener, L. (2006). An agency theory perspective on corruption in sport: The case of the International Olympic Committee. *Journal of Sport Management*, 20(1), 52-73.
- Masters, A. (2015). Corruption in sport: From the playing field to the field of policy. *Policy and Society*, 34(2), 111-123.
- Müller, M. (2015a). What makes an event a mega-event? Definitions and sizes. *Leisure Studies*, 34(6), 627e642.
- Najafi Kolori, M., Goodarzi, M., Farahani, A., Ismaili, H. (2012). Effective factors in the incidence of corruption in sports organizations from a case study of corruption in the Federation of the Islamic Republic of Iran, *Publication to Sports Management*, 4(14), 109-122.
- Nassif, N. (2014). Corruption in sport: the case of Lebanon. *Middle East law and governance*, 6(2), 123-140.
- Nunkoo, R., Ribeiro, M. A., Sunnassee, V., & Gursoy, D. (2018). Public trust in mega event planning institutions: The role of knowledge, transparency and corruption. *Tourism Management*, 66, 155-166.
- Papayrakis, E., Rieger, M., & Gilberthorpe, E. (2017). Corruption and the extractive industries transparency initiative. *The Journal of Development Studies*, 53(2), 295-309.
- Paradiso, E. (2010). Corruption and politics in Argentine soccer. Submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Arts. Nova Scotia: Dalhousie University, 4-16.
- Pellegata, A., & Memoli, V. (2016). Can corruption erode confidence in political institutions among European countries? Comparing the effects of different measures of perceived corruption. *Social Indicators Research*, 128(1), 391-412.
- Pillay, S. (2004). Corruption—the challenge to good governance: a South African perspective. *International Journal of Public Sector Management*, 17(7), 586-605.
- Potwarka, L. R., & Banyai, M. (2016). Autonomous agents and destination image formation of an Olympic host City: The case of Sochi 2014. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 25(2), 238-258.
- Qolipour, R., Nick Behavior, Tayebbeh (2006). Corruption and Appropriate Strategies to Combat It, *Journal of Parliament and Strategy*, 53, 33-54.
- Roche, M. (2000). *Mega-events and Modernity: the Olympics, internationalism and supernationalism: International sports events and movements in the inter-war period*. Routledge.
- Seldadyo, H., & De Haan, J. (2006, April). The determinants of corruption: A literature survey and new evidence. In EPCS Conference, Turku, Finland, 20-23.
- Seligson, M. A. (2002). The impact of corruption on regime legitimacy: A comparative study of four Latin American countries. *The Journal of Politics*, 64(2), 408-433.

- Stemler, S. (2000). An overview of content analysis. *Practical assessment, research, and evaluation*, 7(1), 17.
- Weitz-Shapiro, R., Winters, W. S. (2017). Can citizens discern? Information credibility, political sophistication, and the punishment of corruption in Brazil. *The Journal of Politics*, 79(1), 60e74.

